

Barack and Michelle Obama

တီးချာသးကို ကူညီသုတေသနရဲတာကျဲ

စဉ်ဖိလ်ပဒ်ကို အိတ်ဒီးတတ်သးနီနီလၢကဆိလီဟ်လီ တီးချာသးကိုအကူအဂီလၢအအိတ်ဒီးတတ်ကထိပ်လိပ်ထီၣ်လၢအကဆိပ်ထွဲကိုဖိတဖၣ်ပဲ ဆၢကတီၢ်အရူဒ်လၢ အဝဲသ့ၣ်ကလဲလိာ်ခိယီဆူတီးချာသးကိုလၢအတၢ်အိတ်မူအပူၤန့ၣ်လီၤ. ပနၢ်လၢကိုဖိကိးဂၤဒီးကြးဒီးန့ၢ်တီးချာသးကိုတၢ်ကူညီဘၣ်ကူညီသ့လၢ အဖိးလိာ်သးဒီးအတၢ်ဒိပ်ထီၣ်, မၤလိလံာ်လၢအတၢ်တၢ်, ဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်သးသဟီၣ် ဒီး မၤတူၤသီးထဲသီးတၢ်န့ၣ်လီၤ.

မီးထဲးစီရဲ(Montessori) ကူညီသုတေသနအကူအဂီ ဒီးတီးချာသးကိုအကူအဂီအတၢ်ဒ်သီးလိာ်သးတဖၣ်

ဒ် မီးထဲးစီရဲကူညီသုတေသနအကူအဂီအသီး, တီးချာသးကိုအကူအဂီ ဘၣ်တၢ်ဆိလီဟ်လီအီလၢအိတ်ဝဲဒီး ကူညီသရၣ်သရၣ်မုၢ်ကရၢ ဒီး ပုၤဟ့ၣ်ကူညီဟ့ၣ်ဖးတၢ်တဖၣ်လၢမၤသကိးတၢ်တပူၤယီလၢ ကမၤလၢပုၤထီၣ် ပုၤဂ့ၢ်ဝဲ-သးတၢ်တူၢ်ဘၣ် ဒီး ကူညီသုတေသနလိမၤဒီးလၢ ကူညီလိာ်ဘၣ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

SPPS မီးထဲးစီရဲကူညီသုတေသနကူဂီ	SPPS တီးချာသးကိုကူဂီ
ပညိာ်တိတ်ဟ်လၢကဟ့ၣ်လီတၢ်သိာ်လိန့ၣ်လိဆူကိုဖိဒ်သီးကရၢထီၣ်ပသီထီၣ်လၢတၢ်ကိးကပၤဒီး	ဟ့ၣ်လီ တၢ်သိာ်လိန့ၣ်လိလၢကိုဖိန့ၣ်လီပၣ်ယုာ်မၤသကိးတၢ်လၢ ၆-၈တီးအဂီၢ်လီၤ. ကူညီသရၣ်သရၣ်မုၢ်တဖၣ်လၢသိာ်လိလံာ်မိၢ်ပုၤလံာ်ဘၣ်(ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ဒူး, ဝဲအ့ၣ်, လံာ်တၢ်ဖး/လံာ်တၢ်ကွဲး ဒီး စိာ်ရှၢၣ်စတၢ်ဒ်) သိာ်လိန့ၣ်လိ ကူညီတကရၢယီလၢကိုထီၣ်ဒီတန့ၢ်အတီၢ်ပူၤလီၤ.
ကူညီတဖၣ်မၤလိတၢ်လၢအနီၢ်ကစၢ်အကံၢ်အစီဖိခိာ်	ကူညီသရၣ်သရၣ်မုၢ်တဖၣ်ပၣ်ဖျိာ်မၤသကိးတၢ်ဒ်ကရၢတခါအသီးလၢကမၤလၢပုၤထီၣ်ပုၤဂ့ၢ်ဝဲ-သးတၢ်တူၢ်ဘၣ် ဒီးကူညီသုတေသနလိမၤဒီးလၢကူညီလိာ်ဘၣ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
မၤဒိပ်ထီၣ် ပုၤဂ့ၢ်ဝဲ ဒီးသးတၢ်တူၢ်ဘၣ်အတၢ်သုတေသနတဖၣ်	ကူညီသရၣ်သရၣ်မုၢ်, ခိာ်စလၢၣ်တဖၣ်, စိာ်ရှၢၣ်ဝိာ်ခါတဖၣ် ဒီး ကူညီသုပုၤဆိာ်ထွဲမၤစၢ်တၢ်တဖၣ်ပၣ်ဖျိာ်မၤသကိးတၢ်ဒ်သီးအကဟ့ၣ်လီကိုဖိတဖၣ်လၢ လံာ်လံာ်တၢ်မၤလိလၢအမၤစၢ်အဝဲသ့ၣ်ဒ်သီးကပၤဆူ တံၤသကိးအတၢ်ဘၣ်ဂံာ်ဂူၢ်, တၢ်ရူလိာ်မုၢ်လိာ်သး, တၢ်မၤနၢၤအိတ်ယီၣ်တၢ်, သးတၢ်ဆိာ်သနံး ဒီး တၢ်သ့ၣ်ကိာ်သးဂီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
ပၤယာ် ကူညီသုတေသနမုၢ်လၢကွၢ်စိတဖၣ်လၢအထီ	ကူညီသုတေသနလိမၤဒီးတဖၣ်ပၣ်ယုာ် လံာ်မိၢ်ပုၤဒီး elective (တီးလၢကိုဖိယုာ်ထၢသ့) တဖၣ်, ဒီး တၢ်ကတဲာ်ကတီးသးလၢခိလုာ်ကိုဒီးတၢ်ဖးတၢ်မၤ ကူညီသုတေသနရဲတာကျဲတဖၣ်လီၤ.
ဟ်ကဖၢလၢသးလၢ ကူညီကလုာ်အါကလုာ်ပၣ်ဖျိာ်ထီၣ်သး	ကူညီကိးဂၤဒီးဘၣ်တၢ်ဆိာ်ထွဲမၤစၢ်အီလၢ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်မုၢ်တၢ်, အဝဲသ့ၣ်တၢ်မုၢ်လၢလၢကကဲထီၣ်မတၢ် ခိဖျိ တၢ်ဟ်ဒိပ် ဒီးမၤလၢကပီၤအဝဲသ့ၣ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ, ကလုာ်, ကလုာ်ဖူၣ် ဒီး မုၢ်ခါန့ၣ်လီၤ.
Writer's Workshop အတၢ်ဂံၢ်ဆူၣ်အယီ ကူညီတဖၣ်ကမၤတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်နီၢ်ကစၢ်တၢ်သိာ်လိန့ၣ်လိအပတီၢ်ဖိခိာ်လီၤ.	တီးချာသးကိုမၤဆူၣ်ထီၣ် English Language Arts (ELA) လံာ်ညိာ်သိာ်ဒိပ်လၢအမၤလံာ်ထီၣ် Writer's Workshop လၢ ၆ တီးကိုဖိတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

တၢ်ရူလိာ်သးအဂံၢ်ခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိတဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ရူလိာ်သးယုာ်ဒီး ကိုသရၣ်သရၣ်မ့ၢ်တဖၣ်ဒီးတၢ်အး ပှၤတတၢ်တဖၣ်လီၤ.	ဂံၢ်ခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိတဖၣ်မ့ၢ် advisory တၢ်တခါဒ်သီးအမၤစၢၤကွီုဖိတၢ်ခိယီၤအတၢ်လၢ တၢ်ဖုၣ်ကွီုဆူ တၢ်စၢၤသးကွီု ခိဖျိတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ပှၤတတၢ်အတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢကွီုဖိဒီး ကိုသရၣ်သရၣ်မ့ၢ်အသီးအကျါန့ၣ်လီၤ. ခိၣ်ယၢၤတၢ်ကဟံၣ်အဝဲအံၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ကွီုဖိတဖၣ် ဒ်အဝဲသ့ၣ်ပညိၣ်တိာ်ဟံၣ်တၢ်လၢ ကူၣ်သ့တၢ်ဖျိးစိ, ကဲထီၣ်ဒ်ကွီုတၢ် ထံဖိကိာ်ဖိ, ပှၤဂ့ၢ်ဝဲ-သးတၢ်တူၢ်ဘၣ်အတၢ်ဖံးလိမၤဒီး, ဒီး ခိလုၣ်ဒီးတၢ်ဖံးတၢ်မၤ အတၢ်ဖံးလိမၤဒီးအခိၣ်တိတဖၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.
မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်တၢ်သးစဲတဖၣ် ဒီးန့ၣ်ဆၢၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်လီၤ.	ကွီုဖိတဖၣ်ကဟံးန့ၢ် elective တၢ်တဖၣ်ဒီးဒီးန့ၢ်တၢ်လဲၤခိဖျိလၢ အဝဲသ့ၣ်ကမၤလိန့ၢ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်, လူၤပိာ်မၤထွဲအဝဲသ့ၣ်တၢ်သးစဲတဖၣ် ဒီး အိၣ်ဒီးတၢ်သးဖုံန့ၣ်လီၤ. တၢ်တဖၣ်ညိန့ၢ်အိၣ်ယုာ်ဝဲဒီး န့ၢ်လၢကူၣ်သ့, နီၢ်ခိဟူးဂဲၤကူၣ်သ့, တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချဲ ဒီး ကျိၣ်တၢ်မၤလိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

Obama တၢ်စၢၤသးကွီု

Obama တၢ်စၢၤသးကွီု ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ကွီုဖိတဖၣ်လၢအမၤလိန့ၢ်တၢ်ဂ့ၤဝဲ တၢ်ဖံးလိမၤဒီးခိၣ်ယၢၤတခါလၢဒုးဘျးစဲကွီုဖိတဖၣ် ခိဖျိ အဝဲသ့ၣ်အသးတဖၣ်, စုတဖၣ် ဒီး သးတၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အကိာ်အလဲလုၢ်ခိၣ်ပှၤဒိၣ် -

- ပှၤမၤလိတၢ်ဖိလၢတဒီးသန့အသးလၢပှၤဂၤ : ဆိၣ်ထွဲကွီုဖိတဖၣ်လၢ အိၣ်ဒီးတၢ်လဲၤခိဖျိလၢယုာ်ထၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်လၢ ဘျးစဲလိာ်သးဒီးအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါဝဲတဖၣ်ဒီးသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်လၢ ကွီုဖိလၢအမၤလိသိ တၢ်ဖံးလိ မၤဒီးလၢမၤဝဲလၢအတဒီးသန့အသးလၢပှၤဂၤဘၣ်. ပညိၣ်တိာ်ဟံၣ်တၢ်ခိၣ်ခိၣ်အါအါလၢ ကမၤဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ်ကွီုဖိသး တၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ရူလိာ်သးလၢအဂ့ၢ်ယုာ်ဒီး နီၢ်ကစၢ်, တၢ်သကိးတဖၣ် ဒီး ကိုသရၣ်သရၣ်မ့ၢ်တဖၣ်ဒီး ဒုးအိၣ်ထီၣ်သးတၢ်သ့ၣ်ညါ တခါလၢ အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ် ပှၤဘၣ်ထွဲဒီးကွီု, ယူးယိၣ်ဟံၣ်ကဲတၢ်, ဒီး မ့ၢ်ကွီုပှၤတတၢ်ဖိ ဒီး မ့ၢ်တၢ်သကိးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကွီုဖိကိးဂၤဒီးဘၣ်တၢ်တူၢ်လိာ်မ့ၢ်အိၣ်, ကလုာ်အါန့ၢ်အတၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်သးန့ၢ်မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ဘါလၢပှၤတတၢ်အပူၤလီၤ.
- တၢ်ဖံးလိမၤဒီးတၢ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်မၤသကိးတၢ် : ကွီုဖိတဖၣ်မၤသကိးတၢ်ပူၤယီၤလၢကဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ဒီးမၤလိ တၢ်အဂီၢ်လီၤ.
- တၢ်ဖံးလိမၤဒီးလၢမၤဝဲလၢနီၢ်ကစၢ်: ကွီုဖိတဖၣ်စုးကါ တၢ်ဖံးလိမၤဒီးလၢဘၣ်ယုာ်သ့ၣ်ညါတၢ်(project-based learning) ဒ်သီးအကသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်, မၤလိ တၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်, ဒီးသ့တၢ်ဆိမိၣ်ဖဲထံၣ်နီၤ ဖးတၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးလၢ တၢ်ဖံးလိမၤဒီးတၢ်ဂ့ၢ်နီၢ်ကိာ်ကိာ်အဂီၢ်လီၤ.
- တၢ်ဘျးစဲလိာ်သးလၢ ဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ်ဆၢၣ် : ကွီုဖိတဖၣ် ကသ့ၣ်ညါနီၢ်ဟံၣ်ထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အန့ၣ်ဆၢၣ်, မၤလိတၢ်လၢကွီုချၢ ဒ်သီး အကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်တၢ်ဖံးလိမၤဒီးန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဖံးတၢ်မၤတၢ်လၢပှၤတတၢ်အဂီၢ် : ကွီုဖိတဖၣ်ခိၣ်ထီၣ်ဒ်သီးကကဲထီၣ်ခိၣ်နီၢ်လၢဟံးန့ၢ်မူဒါတဖၣ်ဒီး ကဲထီၣ်ပှၤဟ့ၣ်ကူၣ် န့ၣ်တၢ်လၢအဟ့ၣ်ဆၢက့ၤတၢ်ဆူ ခုၣ်-၉တၢ်ကွီုအတတၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

တံဖံးလိမးဒီးလီၵ်း

- **တံဖံးလိမးဒီးအတတလအိၵ်ဒီးပုၤဖျၢၤ** : တီၤတတီၤန့ၣ် ကွီဖိအါကတၢ် ၁၅၀ ဂၤ, ကွီဖိတဖၣ်ပာ်ဖျိၣ်ထီၣ်အသးလာ် တံဖံးလိမးဒီးအတတလအိၵ်ဒီးပုၤဖျၢၤန့ၣ်လီၤ.
- **တံဖံးလိမးဒီးလီၵ်းတဖၣ်လၢကြးဘၣ်ဒီးကွီဖိ** : ကွီတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အသိတဖၣ်ဘၣ်တၢ်တုၤထီၣ်အိၵ်သးအကမၤဘၣ် လိၣ်တံဖံးလိမးဒီးအကလုာ်ကလုာ်ဒီးတၢ်သိၣ်လိန့ၣ်လိအတၢ်လဲၤခိဖျိတဖၣ်လီၤ.
- **ပုၤတတအတၢ်မၤသကိးတၢ်** : ပကူမုၢ်ပုၤတတၢ်သးအကကဲထီၣ်ပုၤမၤသကိးတၢ်တဖၣ်လၢအကသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ရဲၤလိာ်မုၢ် လိာ်တဖၣ် ဒီးဆိၣ်ထွဲကွီဖိတံဖံးလိမးဒီးန့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပာ်တၢ်န့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်န့ၣ် ပတူၢ်လိာ်မုၢ်အိၵ် ဒီး ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ် ဘါမိၢ်ပာ်လၢအကန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ပဲ PTO အပူၤ, န့ၣ်လီၤမုၢ်သးမၤကလိတၢ်, ဒီးမၤသကိးတၢ်လၢဟံၣ်ဖိဃီဖိမူး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.
- **Grade-level cohorts (ကွီဖိကရူၢ်တဖၣ်လၢမၤလိသကိးတၢ်လၢတီၤပတီၢ်တခါဃီ)** : တီၤတတီၤစုၣ်စုၣ်န့ၣ် က အိၵ်ဆီလီၤအသးပဲ အနီၢ်ကစၢ်ကွီတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အကထၢအပူၤသးအကဒုးအိၵ်ထီၣ်တၢ်လီၤလၢ တီၤတတီၤစုၣ်စုၣ်က သ့ၣ်ထီၣ်ပုၤတတအဂီၢ်လီၤ.

နတ်ဟုန်ကုန်ဟုန်ဖး

ဖဲနဆိကမိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ခၢၣ်သးကိာ် -

တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်	တၢ်ဖံးဆၢတဖၣ်
လၢနဖိတၢ်ကုန်ဘၣ်ကုန်သ့အဂီၢ် နပၣ်လုၢ်ပၣ်ပွၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်.	
တၢ်ဖံးလိမၤဒီးအတၢ်လဲၤခိဖျိတ ဖၣ်လၢနဟံၣ်ဖိယိဖိမုၢ်လၢၣ်လဲၤ တၢ်ခၢၣ်သးကိာ်ပူၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤတ ဖၣ်လဲၣ်.	
ဖဲကိာ်ဖိခိယိလၢ တၢ်ဖုၣ်ကိာ် ဆူ တၢ်ခၢၣ်သးကိာ်အခါန့ၣ် တၢ်အရူ ဒိၣ်ကတၢၢ်လၢနဂီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤ တဖၣ်လဲၣ်.	
ပသုၣ်ညါလၢကိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်လၢ အရူဒိၣ်လီၤ. ဖဲနဖိထီၣ်မၤလိတၢ် ဖဲ တၢ်ခၢၣ်သးကိာ်ပူၤတၢ်အပူၤအ ခါန့ၣ် နတၢ်မုၢ်လၢဒီးနတၢ်မံၣ်တ ဖၣ် မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်.	